

Algemene Beschouwingen Begroting 2022

Geachte raadsleden, college en inwoners van de gemeente Voerendaal,

Op de agenda staat de behandeling van de begroting 2022 en het meerjarenperspectief tot en met 2025. Tot genoegen van de PvdA fractie is de gepresenteerde begroting 2022 weer sluitend en kent een positief saldo van € 49.664,- waarbij het tevens is gelukt om meerjarig een positief saldo te laten zien. Voerendaal is financieel gezond en heeft een hoog voorzieningenniveau en daar hangt natuurlijk een prijskaartje aan.

Kijken we terug, dan moeten we constateren dat 2021 tot nu toe in vele opzichten een opmerkelijk jaar was voor alle inwoners van onze mooie gemeente. Ook 2022 lijkt weer een bijzonder jaar te worden, met veel onzekerheden, die het begroten van onze inkomsten en uitgaven uitdagend maken. Desondanks is het college zoals eerder vermeld erin geslaagd om de begroting sluitend te maken. De PvdA vindt dit een compliment waard.

Voorzitter,

Een aantal punten uit de begroting willen wij bespreekbaar maken, te beginnen met de COVID-19 pandemie. Nog steeds worden verschillende mensen op verschillende manieren getroffen door de gevolgen van de COVID-19 pandemie. Het verloop van de coronacrisis blijft onzeker, maar sommige negatieve effecten zijn wel al zichtbaar en dat baart ons zorgen. In 2022 wordt er uitvoering gegeven aan het lokale herstelplan en dat is ook hard nodig, we kunnen immers niet wachten totdat de COVID-19 pandemie vanzelf overwaait. Wat de PvdA fractie betreft blijven we de impact van deze pandemie gedegen monitoren en worden er integrale doelen geformuleerd voor de lange termijn. *Graag ontvangen wij dan ook in het eerste kwartaal van 2022 een herstelplan met impactanalyse, lange termijn doelen en potentiële (beleids)interventies.*

Ten aanzien van de programma's hebben wij de volgende opmerkingen:

Bestuur en Ondersteuning

De Begroting 2022 staat vol met ambities, ambities die we steeds moeilijker kunnen realiseren. Natuurlijk hebben wij als Partij van de Arbeid er alle vertrouwen in dat gemeenteraad, het college en de ambtenaren er gezamenlijk de schouders onder willen zetten, maar hoe realistisch zijn deze ambities in relatie tot de taakzwaarte die de gemeente moet dragen. *Graag ontvangen wij hierover een reactie van het collega?*

De PvdA-fractie staat nog steeds positief ten opzichte van de samenwerking met omliggende gemeenten, dit ter versterking van de eigen positie en organisatie. In 2020 werden wij nog verrast door het einde van de functionele integratie met Simpelveld. Maar hoe nu na 1,5 jaar verder? Er werd niet voor niets de samenwerking opgezocht die moest scoren op de 4 K's (kwetsbaarheid, kwaliteit, kosten en kansen). *Geacht college, zijn er andere*

samenwerkingsinitiatieven realiseerbaar die tegenmoed komen aan het versterken van de 4 K's? Of worden we straks gegrepen door het herindelingsvraagstuk?

Wat de regionale samenwerking betreft blijven wij als PvdA de samenwerking binnen Parkstad Limburg steunen, evenals de ontwikkelingen van het Middengebied Zuid-Limburg.

Verkeer, vervoer en waterstaat

Op 13 juli werden wij geconfronteerd met enorme wateroverlast in Limburg. Ook Voerendaal is toen getroffen door hevige regenbuien met als resultaat onder andere ondergelopen kelders, water in huiskamers en garages, weggespoelde akkers en blank staande wegen. Gelukkig bleven ons de daaropvolgende dagen ernstige buien bespaard. Een ding is duidelijk: Het veranderend klimaat komt sneller dan we dachten. Extreme hoeveelheden neerslag, ernstige droogte en hitte vormen een bedreiging. Nu is het bestrijden van wateroverlast al opgenomen in het raadsakkoord en een van de speerpunten van de PvdA Voerendaal. Maar wat ons betreft mag er nog wel een schepje bovenop. Graag zouden wij zien dat het college in gesprek gaat met het Waterschap en de Provincie over het beschermingsniveau voor wateroverlast in Voerendaal, het mag zeker niet zo zijn dat het beschermingsniveau naar beneden wordt bijgesteld waardoor de risico's toenemen.

Economie

In de begroting lezen we dat Het Land van Kalk in toenemende mate bekendheid krijgt van inwoners en bezoekers. De gebiedsontwikkeling Land van Kalk is wat ons betreft onlosmakelijk verbonden met de aanwezigheid van kalkovens in de gemeente. De kalkovens bezitten architectuurhistorische waarden wegens de toepassing van Kunradersteen als bouw materiaal. Tijdens de commissievergadering hebben wij begrepen dat rondom de kalkovens een project in de voorbereidingsfase is. *Graag vernemen wij van het college wanneer we als raad een concreet voorstel mogen verwachten.*

Onderwijs

Het is van maatschappelijk belang dat kinderen gezond opgroeien, zich in alle opzichten goed kunnen ontwikkelen en ontplooien en actief worden betrokken bij de samenleving. Echter, het opgroeien naar volwassenheid gaat niet vanzelf, het is van belang dat kinderen in hun ontwikkeling optimaal gestimuleerd worden en bij voorkeur in hun eigen woon- en leefomgeving. In 2019 sprak de PvdA fractie haar bezorgdheid uit over de toekomst van de school in Ransdaal. In februari 2020 diende wij samen met de fracties CDA en Democraten Voerendaal de motie in 'Leefbare kernen met toekomstbestendige scholen'. Het doet ons goed om te zien hoe deze motie is opgepakt en hoe inwoners van Ransdaal middels het Right to Challenge principe taken van de gemeentelijke overheid hebben overgenomen. Op 19 oktober werden wij tijdens een bijeenkomst in Ransdaal bijgepraat over de planvorming voor het multifunctionele bijgebouw bij de basisschool in Ransdaal. We kijken uit naar het plan inclusief begroting dat binnenkort ter besluitvorming naar de raad zal komen. Daarnaast willen wij nog een groot compliment maken richting de initiatiefnemers voor het vele werk wat zij tot nu toe hebben verzet.

Sport, cultuur en recreatie

De gemeente Voerendaal heeft haar inwoners veel te bieden op het gebied van sport, cultuur en recreatie. De COVID-19 pandemie heeft het aanbod en het gebruik ervan stevig onder druk gezet. De PvdA vindt dat bestaande activiteiten, in het kader van de leefbaarheid

en gezondheid, zoveel mogelijk behouden moeten worden. Als PvdA verwachten wij dan ook dat sport, cultuur en recreatie meegenomen wordt in het herstelplan COVID-19.

Natuur, landschap en groen:

De natuur is een visitekaartje van onze gemeente. We hebben een schitterend buitengebied met een enorme variëteit aan landschap en natuur en dat willen we graag zo houden of nog liever verder ontwikkelen.

Als PvdA fractie vinden wij het dan ook belangrijk dat inwoners van onze gemeente dicht bij huis de natuur kunnen beleven en dat de natuur in de omgeving gemakkelijk bereikbaar en toegankelijk is. Zo vinden wij ook dat boeren een belangrijke rol hebben in het creëren van natuur als onderdeel van de transitie van de gangbare landbouw richting een meer duurzame landbouw. Dat is goed voor de biodiversiteit en het behoud van ons cultuurlandschap. Wij vinden het dan ook belangrijk dat de gemeente natuurlijk beheer stimuleert met gerichte maatregelen.

Daarnaast ondersteunen wij de ontwikkeling van kleinschalige verblijfsmogelijkheden en verdere uitbreiding van wandel- en vrij liggende fietspaden. Een goed wandel- en fietspadennetwerk draagt bij aan de toegankelijkheid van natuur en landschap.

Sociaal domein

Als gevolg van de Coronacrisis zien we dat voor veel mensen zekerheden zijn weggevallen. Kinderen hebben een groot deel van hun schoolwerk thuis gedaan, mensen zijn hun werk kwijtgeraakt of moesten juist veel harder werken. De thuiszorg kwam niet meer zo vaak en bezoek ontvangen in een verzorgingshuis was een tijd niet meer mogelijk. Ondanks dat we er in Voerendaal alles aan doen om de goede dienst- en hulpverlening binnen het sociaal domein te waarborgen, zijn er toch zorgen. Als gemeente hebben we maar beperkte informatie over hoeveel mensen gebruik maken van algemene voorzieningen, om welke mensen het dan gaat en hoe groot de overlap is met het gebruik van individuele voorzieningen, zoals huishoudelijke hulp. Ook is er weinig zicht op de mensen die wel behoefte hebben aan hulp maar toch geen gebruik maken van voorzieningen met alle gevolgen van dien. Als PvdA fractie vinden wij het belangrijk dat een stijging van het gebruik van voorzieningen in huishoudens met een kwetsbaarheid nauwlettend wordt gevolgd door gemeente. Veel maatschappelijke effecten van de Coronacrisis zullen pas op de langere termijn zichtbaar worden, vandaar ook het verzoek aan het college om hier dicht bovenop te zitten en maatwerk te bieden wanneer dit nodig is.

Volkshuisvesting

Voorzitter,

Voerendaal is een gewilde woongemeente, dat is natuurlijk positief, maar dit heeft ook een keerzijde, namelijk dat vraag en aanbod niet meer met elkaar in verhouding staan. Ondanks de krapte op de woningmarkt, willen wij aandacht vragen voor de statushouders. De staatssecretaris heeft in augustus 2021 alle medeoverheden opgeroepen om mee te helpen in het versneld huisvesten van vergunninghouders en het creëren van meer opvangplekken voor asielzoekers. Maar met de huidige toestand op de woningmarkt is dat eigenlijk niet te doen. *Graag zouden wij zien dat de gemeente Voerendaal, samen met de woningcorporatie,*

gaat zoeken naar tijdelijke woningen voor statushouders of crisisplaatsen voor asielzoekers buiten de bestaande woningvoorraad. Daar waar mogelijk kan er gebruik gemaakt worden van de concrete ondersteuningsmaatregelen die door het ministerie worden aangeboden.

Duurzaamheid

De gemeente Voerendaal wil in 2040 energieneutraal zijn door inzet op energiebesparing en duurzame energieopwekking. Als PvdA vinden wij dit een mooie ambitie op het gebied van energie, maar we zien ook een spanning met de dagelijkse praktijk. Een deel van de inwoners van Voerendaal legt zelf zonnepanelen op zijn dak, of schaft een warmtepomp aan. En dat is fantastisch. Maar er zijn ook inwoners in een sociale huurwoning of kleine koopwoning, die onder andere door de stijgende vaste lasten moeilijk kunnen rondkomen. En dan voorzitter, *is het moeilijk groen doen, als je rood staat.*

Nu de gasprijzen recentelijk flink zijn gestegen, zal bij veel mensen de energierekening een stuk hoger worden. Iedereen gaat meer betalen voor zijn energierekening. Maar bij huishoudens met lagere inkomens in slecht geïsoleerde woningen hakt dit er harder in dan bij huishoudens met hogere inkomens.

Als PvdA fractie Voerendaal vinden wij dat we ervoor moeten zorgen dat we energiearmoede tegengaan. Het kan niet zo zijn dat een deel van onze inwoners moet kiezen tussen de verwarming aanzetten of koken, dit is wat ons betreft denigrerend, ongezond en onwenselijk.

Gelukkig heeft het kabinet recentelijk een budget van 150 miljoen euro vrij heeft gemaakt voor de aanpak van energiearmoede van kwetsbare huishoudens. *Met een motie roepen wij het college dan ook op om proactief een plan van aanpak voor te bereiden voor een effectieve inzet van deze beschikbare middelen, zodat deze tijdig de huishoudens bereiken die dit nodig hebben.*

Voorzitter, leden van de raad, college en belangstellenden, ik sluit af

De fractie van de Partij van de Arbeid Voerendaal staat positief ten opzichte van de voorliggende begroting. De PvdA staat voor betrokkenheid en volwaardige deelname van alle inwoners aan de samenleving. Wij willen voorkomen dat inwoners buitengesloten worden van deelname aan het maatschappelijke verkeer of goede zorg. Iedereen doet mee!

Namens de fractie van de Partij van de Arbeid Voerendaal,

Cap Beckers en Ralf Stoffels